

GJØVIK KOMMUNE

Forslag til økonomiplan for
Gjøvik kommune
2018 - 2021

venstre

Kristelig Folkeparti

Ny kurs med tydelige mål

Gjøvik trenger et kursskifte og en ny politikk. Venstre, KrF og Høyre vil gjennom denne økonomiplanen føre en politikk som gir:

- ✓ Økt trygghet og styrker det forebyggende arbeid rettet mot barn og unge
- ✓ God omsorg for eldre og pleietrengende med kvalitet og valgmuligheter
- ✓ En skole som har fokus på kunnskap og læring
- ✓ Trygge arbeidsplasser og økt satsing på nyskaping og utvikling av ny næring
- ✓ En imøtekommande og effektiv kommune som hjelper mennesker til å realisere sine ambisjoner

Gjøvik kommune har behov for en politikk som i større grad evner å sette tilbudene til de svakeste i sentrum. For ofte opplever vi at kontroll, tilsyn og publikum synliggjør en kommunal tjeneste som ikke leverer godt nok. Dette gir seg til syne gjennom et høyt sykefravær i deler av tjenesten, for lange ventelister for tjenestemottakere, for svake tjenester til andre og dessverre også i noen grad mangel på kompetanse til å levere tjenestene. Ulike målinger og sammenstillinger viser at vi på område etter område ikke leverer tilstrekkelig resultater.

Vår visjon

Venstre, KrF og Høyre vil gjøre Gjøvik til en nyskapende kommune, basert på god kunnskap, kreative ideer, innovasjon og skaperkraft. Den viktigste forutsetningen for vekst og utvikling i Gjøvik så vel som regionen er et konkurransedyktig næringsliv med attraktive og lønnsomme arbeidsplasser. Dette er også avgjørende for kommunenes mulighet til å tilby gode tjenester til befolkningen i fremtiden.

Gjøvik skal være en god og trygg kommune og vokse opp i. Barn og ungdom skal ha tilbud om barnehager og skoler som stimulerer til læring og kreativitet. Hver enkelt må oppleve å bli sett og få mulighet til å utvikle sine evner og interesser.

Det skal være trygt og godt å være gammel i Gjøvik. Vi skal sikre pleie og omsorg til de som trenger det. Selv de som trenger bistand og hjelp i hverdagen skal sikres valgfrihet og rett til medbestemmelse over sitt eget liv.

Gjøvik skal tilby et spennende og variert kultur- og fritidstilbud. Frivilligheten må få bedre rammer og gis større oppgaver av kommunen. Gjennom bedre samarbeid med frivillige lag og foreninger kan kommunen få et rikere kulturliv samtidig som idrett og kulturlivet får rammebetingelser.

Vi har mye og være stolte av – og vi har tro på Gjøvik

Vi har tro på Gjøvik som by og kommune. Vi har mye og vært stolte av, og med regjeringens politikk for vekst og nødvendige endringer i den nasjonale økonomiske politikken er det gode muligheter også for vekst i Gjøvik. Større nasjonalt fokus på de delene av landet som ikke baserer sin vekst på olje og fisk, er til Gjøviks fordel.

Den politikk som ligger til grunn for vårt forslag til økonomiplan vil bidra positivt til vekst og utvikling. Samtidig vil vår politikk sikre at de som mest sårbare og de som mest trenger omsorg og tjenester, vil få det.

Kommunen skal prioritere å levere gode tjenester til de som trenger det mest. Dette innebærer også at kommunen ikke kan levere alt til alle., Derfor må politikere være villig til å gjøre nødvendige endringer for å sikre finansiering og godt faglig nivå på tjeneste.

Vi ruster Gjøvik for fremtiden – uten økt eiendomsskatt

Vi mener derfor det er nødvendig å signalisere en mulig annen retning for drift og organisering av tjenestene. Vi har et ansvar for kommende generasjoner og må rigge en kommune som er i stand til å møte fremtidens utfordringer. Vi mener derfor det er svært uheldig at rådmannen legger opp til en så betydelig økning av eiendomsskatten. Dette er en usosial skatt som rammer helt uten å ihensynta betalingsevne. I tillegg vil den redusere mulighetene for vårt næringsliv til gjennom vekst skape flere arbeidsplasser. Vi er opptatt av å sikre det lokale næringslivet best mulig vilkår slik at de har mulighet til å vokse i antall ansatte og derigjennom bidra til å trygge velferden. I Gjøvik har vi et allerede høyt skatte- og avgiftsnivå og en økning av eiendomsskatten vil gjøre det mindre attraktivt å etablere seg her enten med bolig eller med næring.

Derfor til nye løsninger, mer rasjonell organisering og mer effektiv drift. Dette krever politisk nytenkning og vilje til prioritering. En ansvarlig og nøktern økonomi er en forutsetning for å gi muligheter til vekst og forbedring i de tjenesteområdene innbyggerne er avhengige av.

Vi må derfor konstant søke endring for å realisere vår visjon om en bedre kommune. I arbeidet vi står foran har partiene store ambisjoner og som mål at Gjøvik kommune

- **Forbedres**
- **Forenkles**
- **Fornyes**

For å tilby befolkningen gode tjenester innenfor tilgjengelige økonomiske rammer, må det organiseres bedre og annerledes enn i dag. På flere områder må kommunen velge at tjenester produseres av andre enn kommunen selv. Initiativ til et konstruktivt samarbeid med frivillige og private bidragsytere er viktig for å fremme en slik utvikling.

Gjøvik er regionenes største kommune og er drivkraften i regionens utvikling. Gjennom de siste årene har kommunen satser mer på utvikling av byen, men det er de siste årene skapt lite nye arbeidsplasser. Både jord- og skogbruket og industrien opplever økt effektivisering og automatisering. Derfor må kommunens arbeid for næringsutvikling primært rettes mot å skape nye arbeidsplasser i privat sektor, og da i første rekke innen kunnskapsbaserte næringer og med vekt på tjenester heller enn produkter og tradisjonell produksjon.

Samtidig har Gjøvik for ofte blitt valgt bort i kampen om statlig og fylkeskommunal virksomhet og ved viktige politiske avgjørelser. Venstre, KrF og Høyre vil derfor styrke fokuset på utadrettet virksomhet, i samarbeid med næringsliv og andre fagmiljøer i regionen.

Venstre, KrF og Høyre er også bevisst på sitt ansvar for kommende generasjoner og ønsker derfor ikke øke fondsbruken utover det rådmannen allerede har lagt opp til i sitt forslag. Vi mener det er usosialt overfor de som kommer etter oss samtidig som det setter Gjøvik kommune i en mer sårbar økonomisk situasjon. Økt bruk av fond hindrer også kommunen å endre sin organisering til en mer fremtidsrettet og bærekraftig organisasjon inn i fremtiden.

De enkelte tjenesteområder

Sentraladministrasjon, teknisk drift og samfunnsutvikling

Vi mener det er mange muligheter til å organisere deler av driften som handler om vedlikehold, renhold og parkdrift på andre måter. Vi ser i andre organisasjoner og kommuner at disse tjenestene blir utført av andre. En slik omorganisering vil også skape muligheter for at mennesker med skapertrang og gründerskap får mulighet til å etablere næringsvirksomhet som kan danne grunnlag for økt verdiskaping også.

Kultur og frivillighet er en viktig del av samfunnet. Med noe større rammer til å støtte opp om frivilligheten og kulturlivet vil det være mulig å utløse mer kreativitet og skaperkraft. I tillegg er dette viktige bidrag til å øke folkes opplevelse av livskvalitet og mestring.

Det skjer stadig utvikling av ny teknologi som skaper mulighet til effektivisering og forbedring av saksgang. Dette frigjør ressurser som bør brukes i den direkte tjenesteproduksjonen. Vi er teknologioptimister og mener vi har mye å hente på effektivisering av dette.

Nye næringer og styrket utviklingsarbeid. I dette alternative budsjettet er den viktigste faktoren for bedre rammebetingelser for næringslivet at vi ikke øker eiendomsskatten. I tillegg ønsker vi et styrket fokus på å bidra til å skape flere arbeidsplasser i privat sektor. Det er her verdiskapingen som danner grunnlaget for velferden skapes. Med de kompetanse- og teknologimiljøene som er samlet i vår kommune bør vi ha mulighet til å dra mer nytte av dette og bidra til at flere etablerer seg her.

Med nye arealer, nye muligheter og fokus på grønn utvikling forventer vi at to viktige planer blir ferdigstilt raskt. Det gjelder både strandsonenplanen og klimaplanen. Først med ferdigstilte planer vil vi kunne sette fokus på ny, grønn utvikling-

Vi styrker barn og unges oppvekstvilkår

Vi vil ha en skole med økt fokus på kunnskap og læringsresultater for den enkelte elev. Vi har over mange år sett at vi ikke klarer å gi elevene tilstrekkelig god opplæring. Vi har dårlige leseresultater, høye mobbetall og over 17% av elevene med bostedsadresse Gjøvik klarer ikke å fullføre videregående opplæring i løpet av fem år. Det må vi gjøre noe med. Vi foreslår derfor å styrke lærertettheten. I første omgang er vi opptatt av at dette benyttes til å styrke leseopplæringen.

Gjøvik kommune har fortsatt en skolestruktur som er dyrere enn nødvendig, og som ikke gir spesielle sosiale eller pedagogiske fordeler for elevene ved de minste skolene. Partiene mener derfor det er riktig å gjennomføre endring av skolestrukturen som et ledd i å utvikle et bedre faglig skoletilbud i hele Gjøvik-skolene. Vi vil imidlertid avvente utredningen og prosessen som nå pågår før vi konkluderer på hvilke strukturgrep vi skal gjøre – men vi mener det er svært trolig at det blir en konklusjon på det pågående arbeidet for barnehage og skole å endre strukturen og legger inn dette i budsjettet fra 2019.

Skolehelsesøsterdekningen i Gjøvik har i mange år vært for lav, spesielt på ungdomstrinnet. Vi ser også at vi har for høye mobbetall i skolen. Vi mener derfor det er viktig at vi styrker denne tjenesten slik at vi kommer opp på minstenormen for antall helsesøstre og legger inn penger til dette i budsjettet.

På barnevernsiden har vi også når vi sammenlikner oss med andre en for svak tjeneste. Vi vet også at det er på tur store endringer i barnevernet gjennom ny lovgivning. Dette stiller større krav til barnevernet. Så selv om vi slår tjenesten på dette området sammen med tilsvarende tjeneste i Nordre og Søndre Land vil det være behov for en styrking av barnevernstjenesten.

Styrket helse og omsorg gjennom økt grunnbemanning og flere i arbeid

Gjøvik kommune må ta grep for å styrke eldreomsorgen og møte morgensdagens utfordringer slik at vi får en tilstrekkelig dekningsgrad på institusjonsplasser og et forsvarlig nivå på andre tjenester.

Vi har altfor høye tall på antall overliggendøgn vi betaler for i sykehuset. I tillegg er det ønskelig at flere bor hjemme lengst mulig. For å få dette til må det legges bedre til rette og vi ønsker derfor å innføre fritt brukervalg i henhold til forskrift om dette. Det vil gi den enkelte eldre rett til å velge andre aktører til å komme hjem å gi utvalgte tjenester noe som igjen vil øke kapasiteten på området og ikke minst sikre den eldre større medbestemmelse i eget liv.

Vi har de siste årene mottatt mange nye innbyggere. Den største utfordringen knyttet til dette er å sikre rask integrering slik at de kommer i skole eller jobb. Den viktigste faktoren for at nye Gjøvikensere skal lykkes er at de lærer seg språket og kommer seg i jobb. Det er derfor viktig å ha brede, varierte og målrettede tiltak som Jobbsjansen og øke tilknytningen til frivilligheten.

Gjøvik har dobbelt så høye sosialhjelpsutbetalinger som Lillehammer og Gausdal til sammen. Derfor må vi starte et arbeid som fører til at vi endrer vår tjeneste på dette området i tråd med slik det jobber i Lillehammer. Dette vil gi reduserte sosialhjelpsutbetalinger, men vil også gi flere mennesker mulighet til å forsørge seg selv og familien sin på egen hånd.

Sektor administrasjon, forvaltning, teknisk drift

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Alternativ drift og konkurranseutsetting av tjenester som vedlikehold, renhold og park	-7000	-10000	-12000	-17000
Styrking av kultur og frivillighet	500	500	500	500
Sum endringer	-6 500	-9 500	-11 500	-16 500

Sektor oppvekst

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Styrket lærertetthet med formål leseopplæring	1000	2000	2000	2000
Styrket skolehelsesøstertjeneste	1500	3000	3000	3000
Styrket barnevernstjeneste	1000	2000	2000	2000
Strukturendringer i skole og barnehage	0	-2000	-4000	-4000
Sum endringer	3 500	5 000	3 000	3 000

Sektor helse og omsorg

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Økt grunnbemanning	2000	4000	4000	4000
Reduserte kostnader til overliggedøgn	-1000	-2000	-3000	-4000
Redusert sykefravær som følge av økt grunnbemanning	-500	-1000	-2000	-4000
Konkurranseutsetting av renhold og forpleining	-500	-1000	-1000	-2000
Innføring av fritt brukervalg i henhold til forskrift	500	1000	1000	1000
Sum endringer	500	1 000	-1 000	-5 000

Sektor NAV

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Reduserte sosialhjelpsutbetalinger	-2500	-3500	-4500	-7500
Økt innsats ut i jobb jfr. Lillehammermodellen	500	1000	1000	1000
Sum endringer	-2 000	-2 500	-3 500	-6 500

Sektor samfunnsutvikling

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Økt interkommunalt samarbeid	-2000	-4000	-6000	-8000
Styrket arbeid på næringsutvikling	0	650	650	650
Digitalisering og effektive it-løsninger	500	-1500	-2000	-3000
Bidrag til grønn omstilling og utvikling av strandsona	1000	1000	1000	1000
Sum endringer	-500	-3 850	-6 350	-9 350

Fellesområdet

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
Redusert eiendomsskatt	5000	9850	19350	34350
Sum endringer	5 000	9 850	19 350	34 350

SUM ENDRINGER	0	0	0	0
----------------------	----------	----------	----------	----------